

SİĞARANIN YOL AÇTIĞI YILLIK ÖLÜM SAYISI

R. Erol SEZER*

İçinde bulunan 4000 civarındaki toksik (zehirli) madde ile sigara, emeklilik çağına ulaşmadan olan erişkin ölümlerinin en önemli önlenilebilir nedenidir. Araştırmalar, sigaranın sık içildiği toplumlarda, akciğer kanseri ölümlerinin %90'ının, öksürük ve nefes darlığı ile seyreden kronik bronşit ölümlerinin %75'inin, kalp hastalığı ölümlerinin %25'inin sigara kullanımından kaynaklandığını göstermiştir.

Yukarıdaki bilgiye dayanılarak yapılan bir hesaplamayla nüfusu takriben Türkiye kadar olan İngiltere'de 1984 yılında, sadece sigara içmekten kaynaklanan ölüm sayısı 95 000 olarak bulunmuştur. Söz konusu yıl İngiltere'de erkeklerin %36'sı, kadınların %32'si sigara içmektedir. Nüfusu Türkiye nüfusunun dört katından biraz daha fazla olan Amerika Birleşik Devletleri'nde bu şekilde yapılan bir hesaplama ile yalnız sigara nedeniyle ortaya çıktığı kabul edilen yıllık ölüm sayısı ise, ortalama olarak 350 000'dir. Yine bu ülkede sigaraya bağlı hastalıkların bakımı ve tedavisi nedeniyle yılda ortalama 22 milyar dolarlık harcamanın ortaya çıktığı ve yıllık 43 milyar dolarlık bir iş gücü kaybının olduğu bu ülkenin Sağlık Bakanlığınca resmen bildirilmiştir. ABD'de sigara içmeyenler arasında, başkalarının içtiği sigara dumanından etkilenenler arasında sigaraya bağlı hastalıklardan yılda 53 000 ölüm olayının olduğu da hesaplanmıştır. Başkasının içtiği sigara dumanının solunması, pasif içicilik olarak isimlendirilmektedir. ABD'de toplu bulunulan kapalı yerlerde sigara içilmesi bir ölçüde sınırlanmıştır. Buna rağmen pasif sigara içicilik, sigara kullanımı ve alkolden sonra bu ülkede ölüme en çok yol açan önlenilebilir özellikli üçüncü neden olmaktadır. ABD'de sigara içme oranları 1985 yılında ve 20 yaşın üzerindeki erkeklerde %33, kadınlarda %28'dir.

Türkiye'de ise, sigara içme oranları 1988'de erkeklerde %63 kadınlarda %24'tür. Yani ABD ve

* Prof.Dr., Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı.

İngiltere'nin sigara içme oranlarından oldukça yüksektir. Türkiye'nin istatistikleri yukarıda belirtilen tahmini ölüm hesaplamalarını yapmak için yetersizdir. Fakat yukarıdaki bilgiler kullanılarak, Türkiye'de sigaranın neden olduğu ölüm sayısı hakkında bir fikir çıkarılabilir. Orantı ile ilgili basit matematiksel bilgi yukarıda belirtilen rakamlara uygulanırsa, Türkiye'de sigara içmekten kaynaklanan yıllık ölüm sayısının 100 000'in üzerinde olduğu anlaşılır.

Türkiye'de en sık rastlanan ölüm nedeni, kalp hastalıklarıdır. Erişkin ölümleri dikkate alındığında, ikinci ölüm nedeni kanserdir. Kanser ölümleri içinde birinci sırada akciğer kanseri bulunmaktadır. Özellikle, Türk erkekleri en çok sigarayla bağlantılı bu hastalıkları nedeniyle ve muhtemelen vaktisiz ölmektedirler.

Sigara, yukarıda belirtilen hastalıklara ek olarak, dudak, dil, yutak, yemek borusu, gırtlak, pankreas, böbrek, mesane, rahim kanserleri ve genel olarak damar sertliğine, yol açan nedenlerden biridir. Üslerin iyileşme süresini uzatan, tekrarlamasını hızlandıran, diş ve diş eti hastalıklarıyla solunum yolu hastalıklarına da yol açabilen sigara, gebelikte içilmesi halinde ölüm doğum, erken doğum ve düşük doğuma, ağırlıklı bebeklere neden olabilmektedir. Sigara kullanımıyla yukarıda sayılan hastalıklar arasındaki ilişki, içilen günlük miktara ve toplam kullanma süresine bağlıdır. Ne kadar çok içilirse ve ne kadar uzun süre içilirse, tehlike o ölçüde artmaktadır. **Sigara kullananların sigarayı bırakmaları halinde ise tehlike azalmaya başlamaktadır. Sigarayı bıraktıktan sonra geçen süre ne kadar artarsa, kişinin bu hastalıklara yakalanma tehlikesi de o ölçüde azalır.**

"Dünyanın Baş Belası" sözü, bir öğrenci tarafından ödül kazanmış bir afişte sigara için kullanılmıştır. Ne yerinde bir niteleme. Çünkü, yer yüzünde, yukarıda belirtilen boyutta ve çeşitlilikte zarar oluşturabilen başka bir nesne belki de yoktur. □

rica biraz daha düşük duyarlılıkla 1000-10000 MHz frekans aralığında tüm gök yüzü taranacaktır. Bu projede, halihazırda var olan büyük radyo teleskoplar (çapları 45-300 m arasında olanlar) kullanılmaktadır. Dünya dışı uyarlıklardan bir mesajın algılanması, insanlık tarihinin en büyük olayı olacak; mesajın içeriğine bağlı olarak Dünya'da köklü değişimler gündeme gelecektir. Dünya dışı uyarlıklarla iletişimin sağlanmasından sonra Dünya'daki teknoloji, endüstri ve sosyal yaşam çok hızlı değişebilir.

İnsanoğlunun, var olduğuna inandığı Dünya dışı uyarlıklara ulaşma olasılığı, hem bugün hem de gelecekte yıldızlararası uzaklıkların çok fazla olması nedeniyle oldukça zayıftır. Aynı nedenle Dünya dışı uyarlıkların da gelip Dünya'yı ziyaret etme olasılığı, oldukça zayıftır. Böyle bir ziyaretin olasılığı, Dünya üzerinde kuzey kutbunda varsayılan bir incir çekirdeği üzerindeki özel bir bakterinin kalkıp güney kutbunda varsayılan başka bir incir çekirdeği üzerindeki başka özel bir bakteriyi ziyaret edebilmesi olasılığından daha fazla değildir. □